

Tellervo Lahti

Toiminnanjohtaja, FM, tietokirjailija
Suomen Siirtolaisuusmuseumo
tellervo.lahti@siirtolaisuusmuseumo.fi

Kuulumisia Siirtolaisuusmuseumolta

Näytelmä ensimmäisistä amerikansuomalaisista

Suomen Siirtolaisuusmuseumo järjestää siirtolaisuushistoriaan liittyvän näytelmäelämyksen kesäkuussa Peräseinäjoella. Ratkaiseva ääni – John Morton -musiikinäytelmän esittää Jokelan kansalaisopiston Musiikkiteatteri Onnikka sunnuntaina 10.6. klo 14 alkaen Peräseinäjoen keskustassa. Esityspaikka on olympivoittajan ja amerikansiirtolaisen Ville Ritolan mukaan nimetty vapaa-ajan talo Ritola-halli. Näytelmän käsikirjoituksen on laatinut Terho Arrenius, sen ohjaa Riitta Wulff-Mäkelä ja musiikki on pääosin Pär Coléruksen säveltämä.

Näytelmä kertoo Rautalammin Marttisen suvun vaiheista Rautalammin Värmlantiin ja Värmlannista Delawareen sekä Yhdysvaltain

itsenäistymiseen vuonna 1776. Tarina alkaa Kustaa Vaasan ajoilta Suomen alueen sisämaan asuttamisesta ja kansan kapinamielen kärjistymisestä nuijasodaksi, jossa Jaakko Ilkka oli merkittävässä osassa. Rautalammin kaskepolttajat siirtyivät Värmlantiin viljelemään maata, mukana Heikki Marttinen perheineen. Sukunimi vaihtui muotoon Mårtensson. Talonpoikien olojen vaikeuduttua alettiin suunnitella Ruotsi-siirtokunnan perustamista Amerikkaan. Marttiset lähtivät muiden mukana intiaaneilta ostetulle alueelle Delawareen.

Näytelmässä kerrotaan Delawaren siirtokunnan alkuvaiheista ja erityisesti Marttisen/Mårtenssonin suvusta. Martti Marttisen perheen poika sai nimen Johan. Sukunimi vaihtui Mortoniksi ja etunimestä tuli John. John Mortonin uran huipentuma oli ratkaiseva

Onnikka-teatteri esittää musiikinäytelmän Rautalammin Marttisten suvusta, John Mortonista ja suomalaisista Yhdysvaltojen itsenäistyneessä. Kuva: Tellervo Lahti.

ääni Yhdysvaltain itsenäisyyttä edustavissa näytöksissä vuonna 1776.

Pär Coléruksen sävellysten lisäksi näytelmän edetessä nautitaan vanhasta musiikista, jota edustavat John Dowlandin *Come Again*, Suvivirsi vanhoilla sanoilla, *Nuku, nuku nurmilintu* ja *Vanha virsi Taalainmaan karjamojilta* sekä *Värmlandsvisan*.

Näytelmän kesto on n. 2,5 tuntia, väliajalla on mahdollisuus kahveihin. Lippuja saa ovelta. Sekä yksittäiset kävijät että ryhmät voivat varata lippunsa ennakkoon ottamalla yhteyttä Suomen Siirtolaisuusmuseoon. Mikäli ajankohta Peräseinäjoen näytökseen ei sovi, näytelmän voi käydä katsomassa lokakuussa Riihimäellä amerikkalaisen musiikki-tapahtuman yhteydessä.

Tervetuloa tunnelmoimaan siirtolaiishistoriallisen musiikin näytelmän pariin!

Muuta kesätarjontaa

Kansainvälistä Siirtolaisjuhlaa vietetään maanantaina 16.7. klo 14 alkaen Maailman Raitilla. Tapahtuman pääaihe on Kanadasta lahjoitetun Knuuttilan talon avaaminen yleisölle. Ulkosuomalaisten tervehdyksiä eri puolilta maailmaa on jälleen luvassa runsaasti.

Yhdysvaltain kansallispäivän piknik järjestetään Hakalan talon pihamaalla keski- viikkona 4.7. klo 13 alkaen. Lännen Päivä on vuorossa sunnuntaina 19.8. klo 13–17 myös Maailman Raitilla.

Maailman Raitti on avoinna päivittäin, kesä-elokuussa ma-pe klo 10–18 ja la-su klo 12–16 sekä sopimuksen mukaan muuna aikana. Syys-toukokuun aukioloajat ovat ma-pe klo 10–16 ja la klo 12–16 sekä sopimuksen mukaan. Toimiston yhteydessä Teräсталolla siirtolaisnäyttelyihin pääsee tutustumaan ma-pe klo 9–16 sekä sopimuksen mukaan.

Delawaren Ruotsi-siirtokunnassa kohdattiin Amerikan alkuperäisväestöä. Kuva: Tellervo Lahti.

Tervetuloa siirtolaiselämysten pariin!